

Tolunoğulları Devleti Hakkında Kısaca Özet Bilgi

Tolunoğulları: Emevilerden sonra kurulan Abbasi Devleti'nde Abbasi halifeleri önemli valiliklere Türk komutanlarını atıyorlardı. Ancak bu komutanlar genellikle başkentten ayrılmak istemiyor ve vali olarak atandıkları yerlere kendileri adına görev yapacak vekiller gönderiyorlardı. Naip adı verilen bu vekillerden biri de Mısır valiliğine atanan üvey babasına vekalet eden **Tolunoğlu Ahmet** idi. Tolunoğlu Ahmet, kendisine verilen bu görevde başarılı olarak Abbasi halifesinin beğenisini kazanmış, babasının ölümü üzerine de Mısır valiliğine getirilmişti.

Abbasi valisi Tolunoğlu Ahmet tarafından **Mısır'da kurulan ilk Türk devleti**dir. Başkenti Fustat (Kahire) idi. Başkente Türk mimari sanatının özelliklerini taşıyan devlet binaları, camiler, بیمارستان denilen hastaneler, parklar, bahçeler ve köprüler inşa edilmiştir. Bunlardan Tolunoğlu Ahmet Camii, **İslam medeniyetinin** sanatında minare geleneğini başlatan ilk eser olmuştur. Bu devlet ile birlikte Türk kültürü Kuzey Afrika'da yayılmaya başlamıştır.

Mısır'da güçlü bir ordu kuran Tolunoğlu Ahmet; kısa sürede Suriye, Lübnan, Filistin ve Bingazi'yi egemenliği altına almıştır. Antakya, Adana ve Tarsus'u da kendisine bağlayarak ülkesinin sınırlarını genişletmiştir. Tolunoğlu Ahmet, Mısır ve Suriye'de iyi işleyen bir idare teşkilatı kurmuştur. Bu bölgelerde su kanalları açıp, setler yaparak tarım üretimini arttırmış, maliye işlerini düzenleyerek halkı ağır vergilerden kurtarmıştır.

Tolunoğlu Ahmet'in ölümünden sonra oğlu Humaraveyh geçmiştir. Humaraveyh ilk olarak hükümdarlığını kabul etmeyen komutanların ve devlet ileri gelenlerinin ayaklanmalarını bastırmıştır. Ayrıca kızını halife ile evlendirerek siyasi gücünü arttırmış ve sınırlarını Dicle Nehri'ne kadar genişletmiştir. Tolunoğulları, Humaraveyh'in 898 yılında ölümü üzerine gerileme sürecine girmiştir.

Tolunoğulları, Karmatiler ile uzun süren mücadelelere girmişlerdir. Bu mücadelelerin yanında taht kavgalarının da yaşanması devleti güçsüz duruma düşürmüştü ve ortaya çıkan, kontrol altına alınamayan iç çatışmalar da devletin yıkılmasına neden olmuştur. 905 senesinde Abbasiler'in bir Türk kumandanı olan Muhammed bin Süleyman, Mısır'ı tekrar ele geçirerek **Abbasiler** adına Tolunoğullarını tarih sahnesinden silmiştir.

TOLUNOĞLU DEVLETİ

Tolunoğulları Devleti Tolunoğulları

Tolunoğulları Devletinin Özellikleri Nelerdir

- Tolun “dolunay” demektir.
- Ahmet bin Tolun tarafından Mısır’da kurulmuştur.
- Bir Tevaif-i Müluk devletidir. (Abbasinin zayıflamasıyla kurulan devletçikler)
- İdarecileri Türk, halkı Arap olan [Türk İslam devletlerinden](#) biriydi.
- [İslam tarihinde](#) Mısır’da kurulan ilk Türk devletidir ve bu devleti Abbasiler yıktı.
- “Maristan” adı verilen hastaneler inşa ettiler.

Not: Karahanlıların Bimaristan akıl hastahanesidir.

TOLUNOĞULLARI BAŞKA BİR KAYNAK:

Ahmed b. Tolun tarafından Mısır’da kurulmuş ilk Müslüman Türk devletidir. Tolunoğlu Ahmed. Suriye Seferi sonunda batıda Trablusgarp’tan doğuda Fırat Nehri’ne kadar olan topraklar üzerinde adil, hoşgörülü, sosyal bir devlet kurmuştur. Humâreveyh’in on iki yıl süren hükümdarlığında **Tolunoğullarının en parlak dönemini** yaşamıştır. Bu dönemde el-

Cezîre ve Musul'a kadar olan toprakların tamamı Tolunoğulları hâkimiyetine girmiştir. Maristan adı verilen hastaneler Şurta adı verilen güvenlik birimleri kurmuşlardır. Hastane ve yanında bulunan eczanede halka ücretsiz sağlık hizmetleri sunulmuştur. Türkİslam tarihinin ilk mimari eseri sayılan Tolunoğlu Ahmet Camii ve Ulu Camii en önemli mimari eserleridir. Abbasiler tarafından yıkılmıştır.

Tolunoğulları Devleti Hakkında Kısaca Özet Bilgi